

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 Nisan 1958 tarihinde imzalanan Ticaret Anlaşmasıyla en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokolün ve ekleri mektupların tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/205)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 728/1740

23 . V . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 10 . V . 1958 tarihinde kararlaştırılan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 . IV . 1958 tarihinde imzalanan Ticaret Anlaşması ile en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokolün ve ekleri mektupların tasdikine dair kanun lâyihası, esbabı mucibesi ve ilişkileri ile birlikte, sunulmuştur.

Mezkûr Anlaşma ile eklerinin ve en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokolün ve ekleri mektupların 6653 sayılı Kanunun verdiği salâhiyete müsteniden İcra Vekilleri Heyetince 10 . V . 1958 tarihli ve 4/10310 sayılı Kararname ile tasvibedilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Tunus Hükümetinin Hükümetimize müracaatle bir ticaret anlaşması akdi arzusunu ihzar etmesi üzerine istiklâlini yeni kazanmış olan bu memleketle bir ticaret anlaşması akdinin iktisadi ve ticari bakımlardan olduğu kadar siyasi bakımdan da faydalı olacağı Hükümetimizce mülâhaza edilmiş ve bu hususda Tunus'da cereyan etmiş olan müzakereler neticesinde 17 Nisan 1958 tarihinde Tunus'da bir Ticaret Anlaşması ile en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik bir Protokol imza edilmiştir.

Mezkûr anlaşmaya göre Türkiye ile Tunus arasında mübadele edilecek mallar 2 liste halinde tesbit olunmuştur. Ancak, bu listeler işari mahiyette olup iki memleket alâkalı makamlarının mutabakatı ile listelerde yazılı olmayan her hangi bir malın da mübadele edilebileceği kabul olunmuştur. İşbu anlaşma gereğince yapılacak ticari mübadelelere ait ödemelerle iki memleket arasındaki diğer her türlü ödemeler Türkiye'nin frank sahasıyla olan tediye anlaşmasına göre yapılacaktır. Anlaşmanın iyi işlenmesini temin üzere bir muhtelit komisyon teşkili de derpiş edilmiştir. Anlaşma 1 Mayıs 1958 tarihinden itibaren 1 sene muteber olacak ve taraflardan biri hitamından 3 ay evvel feshini ihbar etmediği takdirde kendiliğinden senelik müddetler için muteber olacaktır.

Halen Türkiye'nin çimento, süper ve hiper fosfat, Tunus'un da kuru yemiş ithalini derpiş etmeleri muvacehesinde, bu malları yabancı memleketlerden ithale karar verdikleri takdirde Türkiye Tunus menşeli çimento, süper ve hiper fosfat, Tunus da Türkiye menşeli kuru yemiş aleyhinde farklı muamele tatbik etmiyeceklerini ek mektuplarla taahhüdeylemişlerdir.

Anlaşmadan ayrı olarak en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesi hakkında bir Protokol imzalanmıştır. Tunus Hükümeti, hemhudut memleketlere tanınmış olduğu imtiyazları Fas'a da teşmil ettiğinden mezkûr Protokol hükümlerinin bu imtiyazlara şâmil olmaması tarafımızdan Protokole ek bir mektupla kabul edilmiştir.

Tunus ile aramızdaki ticari mübadelelerin gelişmesine ve binnetice memleketimizin menfaatlerine hizmet edecek mahiyette mütalâa edilen işbu Anlaşma ve Protokol Büyük Millet Meclisinin yüksek tasdikine arz olunur.

Hariciye Encümeni marzbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No : 1/205

Karar No : 12

22 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 Nisan 1958 tarihinde imzalanan Ticaret Anlaşması ile en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokolün ve ekleri mektupların tasdikine dair kanun lâyihası, ilgili Hükümet temsilcilerinin huzuru ile tetkik ve müzakere edildi.

Gerek lâyihada belirtilen hususat ve gerekse temsilcilerin verdikleri izahat encümenimizce de uygun mütalâa edildiğinden lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ticaret Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Hariciye Encümeni Reisi

İzmir

M. Çavuşoğlu

Kâtip

Amasya

İ. Olgaç

Adana

H. Eroğlu

M. M.

Kastamonu

B. Aktaş

Antalya

B. Onat

Bilecik

E. Çolak

Çorum

K. Terzioğlu

Giresun

M. Şener

Kayseri

F. Köşkeroğlu

Manisa

H. Bayur

Mardin

V. Dizdaroğlu

Niğde

Ş. R. Soyer

Sivas

E. İmer

Çankırı

A. K. Barlas

Gaziantep

A. Ocak

İzmir

N. Pınar

Kırklareli

Ş. Bakay

Manisa

Ş. Ergin

Mardin

A. Uras

Sakarya

H. O. Erkan

Sivas

K. Kırkoğlu

Van

T. Doğanşeker

Çorum

S. Baran

Giresun

H. Bozbağ

İzmir

İ. Sipahioğlu

Manisa

S. Ağaoğlu

Manisa

N. Körez

Nevşehir

M. H. Ürgüblü

Sivas

N. Çubukçu

Urfa

E. M. Karakurt

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/205
Karar No. 18

5. V. 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 Nisan 1958 tarihinde imzalanan Ticaret Anlaşması ile en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokolün ve ekleri mektupların tasdikine dair kanun lâyihası ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Lâyihanın esbabı mucibesinde zikredilen hususlar encümenimizce de yerinde mütalâa edilecek kanun lâyihası aynen kabul edildi.

Havalesi gereğince Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ticaret Encümeni Reisi **Mazbata Muharriri**
Konya **Manisa**
N. Tahralı **N. S. Altuğ**

Kâtip	Ankara	Ankara
Konya	M. Güzelkuluç M. A. Ceritoğlu	N. Ciritioğlu
Ankara	Antalya	Antalya
H. Tez	M. Ak	İ. Subaşı
Aydın	Balıkesir	Çankırı
H. Coşkun	F. Ocak	K. Tabak
Çorum	Kars	Kayseri
F. Hacirecepoğlu	F. Aktaş	Ö. Başoğmez
Konya		Ordu
Ö. Şeker		K. Sağra
Ordu		Trabzon
M. Tekin		F. Karanis
İmzada bulunamadı		
	Yozgad	
	N. Tanıl	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 Nisan 1958 tarihinde imzalanan Ticaret Anlaşması ile en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidelerine mütaallik Protokolün ve ekleri mektupların tasdikine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 Nisan 1958 tarihinde Tunus'da imzalanmış olan Ticaret Anlaşması ile en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütedair Protokol ve ekleri mektuplar kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10 . V . 1958

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili
E. Kalafat

Devlet Vekili

Devlet Vekili
M. Kurbanoğlu

Adliye Vekili	Milli Müdafaa Vekili
E. Budakoğlu	E. Menderes
Dahiliye Vekili ve	Hariciye Vekili
Hariciye V. V.	
N. Gedik	
Maliye Vekili	Maarif Vekili
H. Polatkan	C. Yardımcı
Nafia Vekili	Ticaret Vekili
T. İleri	A. Aker
Sıh. ve İç. Mua. Vekili	Güm. ve İnh. Vekili
Dr. Lâtifi. Kırdar	H. Hüsmen
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili
N. Ökmen	F. Uçaner
Çalışma Vekili	Sanayi V. V.
H. Erkmen	A. Aker
Bas - Yay. ve Turz. Vekili	İmar Vekili
S. Yırcalı	M. Berk

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE TUNUS CUMHURİYETİ ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti, aralarındaki dostluk bağlarını takviye etmek ve iki memleket arasındaki iktisadi ve ticari münasebetleri geliştirmek arzusu ile aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır.

Madde — 1.

Türkiye ile Tunus arasındaki ticari mübadeleler iki memlekette yürürlükte bulunan umumi ithalât ve ihracat rejimlerine uygun olarak yapılacaktır.

Madde — 2.

İki Hükümet, memleketleri arasındaki ticari mübadele hacmini artırmaya gayret edeceklerdir. Bu maksatla, karşılıklı olarak Türkiye'ye ve Tunus'a ithal edilebilecek malları gösterir «A» ve «B» listeleri işbu Anlaşmaya eklenmiştir.

Bununla beraber bu listeler takyidi olmadığından, ilişik listelerde yazılı bulunmayan mallar iki memleket yetkili makamlarının önceden anlaşması ile mübadele edilebilecektir.

Madde — 3.

İşbu Anlaşma gereğince karşılıklı olarak sevk edilen mallara, ilişik örneğe uygun ve ihrac eden memleketin yetkili makamlarından mûta bir menşe şahadetnamesi terfik edilecektir.

Bedeli 100 Türk lirasını veya başka bir para ile mukabilini aşmayan sevkiyat için menşe şahadetnameleri mecburi değildir.

Madde — 4.

İşbu anlaşma mucibince ifa edilmiş ticari muamelelere ait tediyeler ve Türkiye ile Tunus arasındaki diğer bütün ödemeler, Türkiye'nin frank bölgesiyle olan Tediye Anlaşması hükümlerine göre icra edilecektir.

İki memlekettten birinde tediye rejiminin değişmesi halinde Akid Taraflar gereken tadillerin yapılması için derhal müzakereye girişeceklerdir.

Madde — 5.

İşbu Anlaşmanın iyi işlenmesine nezaret etmek ve iki memleketin yetkili makamlarına her türlü teklifler yapmakla tanzif edilecek iki Hükümet mümessillerinden müteşekkil bir muhtelit komisyon teşkil edilecektir.

Komisyon Akid Taraflardan birinin talebi üzerine toplanacaktır.

Madde — 6.

İşbu Anlaşma imzasını mütaakıp meriyete girecek ve 1 Mayıs 1958 tarihinden itibaren 1 sene müddetle muteber olacaktır.

Akid Taraflardan biri tarafından hitamından 3 ay evvel feshi ihbar edilmediği takdirde 1 senelik yeni bir müddet için kendiliğinden uzatılmış sayılacaktır.

17 Nisan 1958 tarihinde Tunus'ta Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına
Kâmuran Gürün

Tunus Cumhuriyeti Hükümeti adına
Nejip Bouziri

MENŞE ŞEHADETNAMEŞİ

Gönderen

Gönderilen

İsim

İsim

Adres

Adres

Malın cinsi :

Ambalâj tarzı :

Koli adedi :

Marka No. :

Ağırlık, gayrisâfi Kg.

Kıymeti

Sevk yolu

Türkiye ile Tunus arasındaki 17 Nisan 1958 tarihli Ticaret anlaşması hükümlerine uyarak vasıfları yazılı emtiyanın Türk/Tunus menşeli olduğunu tasdik eder.

Tarih ve mahal

(A) Listesi

Türkiye'ye ithal edilebilecek Tunus menşeli mallara ait iş'ari liste.

Fosfat

Kurşun (Çubuk)

Mantar

Aluminyum'dan mutfak eşyası.

(B) Listesi

Tunus'a ithal edilebilecek Türkiye menşeli mallara ait iş'ari liste.

Darı.

Kuşyemi,

Pamuk ipliği ve pamuklu,

Tütün,

Aperitif ve likör,

Taze balık, ton dâhil,

Mazı,

Palamut hulâsası,

Lüle taşı,

Ziraat alet ve makineleri,

Musiki aletleri,

Sünger taşı,

Mermer (İşlenmemiş),

Tuvalet eşyası,

Kitap, gramafon plâğı, sinema filmi.

Mahlep,

Safran,

Muhtelif kereste,

Kimyevi maddeler ve ispençiyari.

Türk Heyeti Başkanı

Tunus, 17 Nisan 1958

Bay Başkan,

Memleketlerimiz arasında bugün imzalanmış olan Ticaret Anlaşmasına atfen, üzerinde mutabık kaldığımız aşağıdaki hususu size teyideylemekle şeref kazanırım :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti halen yabancı menşeli hiçbir çimento, süper ve hiper fosfat ithalâtını derpiş etmemektedir. Bununla beraber böyle bir ithalât yapıldığı takdirde, Tunus menşeli mümasil mallar aleyhinde farklı muamele yapılmıyacaktır.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Başkan.

Tunus Heyeti Başkanı
Tunus

Kâmuran Gürün

Tunus Heyeti Başkanı

Tunus; 17 Nisan 1958

Bay Başkan :

Müfadı aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım ;
«Memleketlerimiz arasında bugün imzalanmış olan Ticaret Anlaşmasına atfen, üzerinde mutabık kaldığımız aşağıdaki hususu size teyideylemekle şeref kazanırım ;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti halen yabancı menşeli hiçbir çimento, süper ve hiper fosfat ithalâtını derpiş etmemektedir. Bununla beraber böyle bir ithalât yapıldığı takdirde, Tunus menşeli mümasil mallar aleyhinde farklı muamele yapılmıyacaktır.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim, Bay Başkan.»

Bu işaretinizi kaydettiğimi size bildirmekle şeref kazanır, derin saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Başkan.

Türk Heyeti Başkanı
Tunus

Nejib Bouziri

Tunus Heyeti Başkanı

Tunus; 17 Nisan 1958

Bay Başkan :

Memleketlerimiz arasında bugün imzalanmış olan Ticaret Anlaşmasına atfen, üzerinde mutabık kaldığımız aşağıdaki hususu size teyideylemekle şeref kazanırım ;

Tunus Cumhuriyeti Hükümeti halen yabancı menşeli hiçbir kuru meyva (Kuru üzüm, kuru incir, ceviz, fındık) ithalâtını derpiş etmemektedir. Bununla beraber böyle bir ithalât yapıldığı takdirde Türkiye menşeli mümasil mallar aleyhine farklı muamele yapılmıyacaktır.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Başkan.

Türk Heyeti Başkanı
Tunus

Nejib Bouziri

Türk Heyeti Başkanı

Tunus, 17 Nisan 1958

Bay Başkan,

Müfadi aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım:

«Memleketlerimiz arasında bugün imzalanmış olan Ticaret Anlaşmasına atfen, üzerinde mutabık kaldığımız aşağıdaki hususu size teyideylemekle şeref kazanırım:

Tunus Cumhuriyeti Hükümeti halen yabancı menşeli hiçbir kuru meyve (kuru üzüm, kuru incir, ceviz, fındık) ithalâtını derpiş etmemektedir. Bununla beraber böyle bir ithalât yapıldığı takdirde Türkiye menşeli mümasil mallar aleyhine farklı muamele yapılmıyacaktır.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Başkan.»

Bu iş'arınızı kaydettiğimi size bildirmekle şeref kazanır derin saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Başkan.

Tunus Heyeti Başkanı
Tunus

Kâmuran Gürün

EN ZİYADE MÜSAADEYE MAZHAR MİLLET KAİDESİNE NÜTEDAİR PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti iki memleket arasındaki ticari münasebetleri kolaylaştırmak ve geliştirmek arzusuyla mübahi olarak

- a) Seyrisefain konusunda,
- b) İthalât ve ihracattaki Gümrük Resimleri, bunların tahsil şekli, gümrüklenmeye mütaallik kaide, muamele ve mükellefiyetler hususunda birbirlerine karşılıklı olarak en ziyade müsaadeyi mazhar millet muamelesini uygulamayı kararlaştırmışlardır.

Bununla beraber, en ziyade müsaadeyi mazhar millet muamelesi:

1. Hudut ticaretini kolaylaştırmak için Âkid Taraflardan biri tarafından hemhudut memleketlere bahşedilmiş veya edilebilecek imtiyazları,
2. Âkid Taraflardan biri tarafından akdedilmiş veya akdedilecek bir gümrük birliğinden mütevellit istifadelere,
3. Âkid Taraflardan birinin muhtelif memleketler arasında ihdas edilmiş veya edilecek olan bir teşkilâta iştiraki dolayısıyla bahşedeceği imtiyaz ve istifadelere tatbik edilmeyecektir.

İşbu Protokol imzası tarihinde hüküm ifade etmeye başlayacaktır.

İki Âkid Taraf 3 ay evvel haber vermek suretiyle her zaman anlaşmayı feshedebilirler.

Tunus'da 17 Nisan 1958 tarihinde fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Kâmuran Gürün

Tunus Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Nejib Bouziri

Tunus Heyeti Başkanı

Tunus, 17 Nisan 1958

Bay Başkan,

Memleketlerimiz arasında bugün imzalanmış olan en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokole atfen, en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesinin, Tunus tarafından Fas'a bahşedilen veya edilecek olan imtiyazlara şâmil olmayacağını bildirmekle şeref kazanırım.

Yukardaki husus hakkında mütabakatınızı teyideylemenizi rica ederim Bay Başkan.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Başkan.

Türk Heyeti Başkanı
Tunus

Nejib Bouziri

Türk Heyeti Başkanı

Tunus, 17 Nisan 1958

Bay Başkan,

Müfadi aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım:

«Memleketlerimiz arasında bugün imzalanmış olan en ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesine mütaallik Protokole atfen, en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesinin, Tunus tarafından Fas'a bahşedilen veya edilecek olan imtiyazlara şâmil olmayacağını bildirmekle şeref kazanırım.

Yukardaki husus hakkında mütabakatınızı teyideylemenizi rica ederim Bay Başkan.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Başkan.»

Bu iş'arınızı kaydettiğimi size bildirmekle şeref kazanır derin saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Başkan.

Tunus Heyeti Başkanı
Tunus

Kâmuran Gürün